

نیه فیکره گندنده « هیم م م م م م ... » دئییریک؟

گوندهلیق دانیشیقلاریزدا نجه دفعه « هیم م م م م م » دان ایستیفاده ائلیرسیز؟ ایندیجهن دیقت ائله میسیز کی اونو نجه موختلیف معنادا و فقط دئماق لحنین دگیشمه سیله ایشله دیرسیز؟ بو سسین رمزی نه دیر کی بو ساده لیغی اینن بو قدر ایشله نیر؟

گوندهلیق دانیشیقلاریزدا نجه دفعه « هیم م م م م م » دان ایستیفاده ائلیرسیز؟ ایندیجهن دیقت ائله میسیز کی اونو نجه موختلیف معنادا و فقط دئماق لحنین دگیشمه سیله ایشله دیرسیز؟ بو سسین رمزی نه دیر کی بو ساده لیغی اینن بو قدر ایشله نیر؟

گوندهلیق دانیشیقلاریزدا بیر آز دیقت ائله سیز، احتمالاً « هیم م م م م م » سؤزونو چوخ ائشیده سیز. بو سس (هیممم) دونیانین چوخلو دبلرینده جماعتین گوندهلیق دانیشیقلاریزدا ایشله نر و البته بعضی دبلرده همان معنادا آیری سس ایشله نر. حتی یازیلاردا، نامه لرده، ایمنیل لرده، اساماس لرده و اینترنت صفحه لرینده یازیلان نظرلرده ده اونو گؤرمک اولار. اما دوغرودان دا بو سسین معناسی نه دیر و بیز نیه اونو ایشله دیریک؟ هاردان گلیب؟

هنج کسه اوشاقلیقدا «هیممم» سسی نین معناسی توضیح و ترلیمز و لوغتمه لرده اولماسی دا بعیددیر. اصلاً اونو بیر لوغت بیلیمک بئله چتیندیر. بونولا بئله بیز گوندهلیق دانیشیقلاریزدا اونو ایشله دیریک. اؤزوده موختلیف معنالاردا. قالیب لحنی نه جور اولسون، گاهدان بو معنادا دیر: بیلیمه دیم نه دئدین، تازادان دنه. «هیممم» بِن دئمه سی اوزاناندا بو معنای وئریر: دئیغین زادین اوستونده فیکرله شیریم. بعضاً ده اونو یئیین دئینده بو معنادا اولار بیلر: بلی، مومکوندور و یا یاخجی فیکردیر.

«هیممم» بِن موختلیف دبللرده ایشلمه سینه رغماً اونون ریشه سی بللی دئییل. آنتولی لیبرمن، مینه سوتا دانیشگاهین دیل شیناسی و کلمه ریشه لری نین موختلیف «هیممم» باره ده دئییر: اونون اصلی باره ده هنج فیکریم بوخدر، اما او قدر طبیعیدیر کی هر دبلده یارانا بیلر. «هیممم» بِن تاریخی چوخ اوزون اولار بیلر. اونا گؤره اونو دبللرده ردیابلیق ائله ماق اولماز.

آیری سؤزله، شاید دئمک اولار کی کیم نه بیلیر شاید نئاندرتالار دا اونا تکی سسدن ایستیفاده ائلمیشلر!

فنی لحاظدان «هیممم» آخ، اوه و ... کیمی بیر سس نظرده توتولور، هابئله شاید اونو بیز زاد یا بیر سسین سمبولی اولان دسته ده یئرلشدیرک، قیز، تاق تاق، ویز ویز کیمی. بونولا بئله لیبرمن دئیگینه گؤره هنج زادین سمبولی دئییل. او بو باره ده توضیح وئریر: اونون اول سسی «ه» اولار بیلر چوخ ساده، نفس چکماغین بیر بخشی اولسون. اونون ایکینجی بؤلومو «مم» آغیزین یاغلی و اختی تولید اولان سس دیر. بئله لیکله اولار بیلر بوندان سمبول اولسون کی: «بیلیمیر نه دئیم». بوجور لوغونان بیر فاصیله و مکئی دولدوروروق کی گؤرسه دک کی فعلاً هنج زاد دئمیروق اما هله مساله به فیکرله شیروق. بو ساده سسه آیری لحنلرین ایضافه لشمه سی، اونا آیری معنالار دا ایضافه لده بیلر.

نیکلاس کریستنفلد، سن دپه گودا کی کالیفرنیا دانیشگاهین روانشیناسی و مکئلرین دولدرماسی موختلیف بونا اینانیر کی «هیممم» بونا گؤره بوجور یایقیندیر کی حقیقته خوتنا بیر سس دیر. او دئییر: «حقیقته اونو دئماق، بیزه هر شنیدن راحت دیر.»

لینک مطلب در سایت : <http://torki.tebyan-tabriz.ir/?MID=21&Type=News&id=351>